

Kancelaria Radcy Prawnego  
Tomasz Dauerman  
ul. Aleja Śląska 1  
54-118 Wrocław

Wrocław, dnia 22 września 2017 r.

**Ministerstwo Sportu i Turystyki**  
**ul. Senatorska 14**  
**00-082 Warszawa**

**dotyczy: złożenia wniosku o podjęcie inicjatywy legislacyjnej na podstawie §2. pkt 2. Zarządzenia nr 16 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 22 lipca 2016 r. w sprawie postępowania w Ministerstwie Sportu i Turystyki z podmiotami wykonującymi działalność lobbingową**

#### **PISMO PRZEWODNIE**

Działając na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa ( Kancelaria Radcy Prawnego Tomasz Dauerman została wpisana do rejestru podmiotów wykonujących zawodową działalność lobbingową pod nr 00294), reprezentując 9 polskich związków sportowych kieruję wniosek o podjęcie inicjatywy legislacyjnej w trybie §2. pkt 2. Zarządzenia nr 16 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 22 lipca 2016 r. w sprawie postępowania w Ministerstwie Sportu i Turystyki z podmiotami wykonującymi działalność lobbingową.

W załączeniu składam:

1. wniosek o podjęcie określonej inicjatywy legislacyjnej;
2. zaświadczenie o wpisie Kancelarii Radcy Prawnego Tomasz Dauerman do rejestru podmiotów wykonujących zawodową działalność lobbingową;
3. oświadczenie wskazujące podmioty, na rzecz których wykonywana jest zawodowa działalność lobbingowa;
4. wydruk z Centralnej Ewidencji i informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej Kancelarii Radcy Prawnego Tomasz Dauerman;
5. pełnomocnictwa do wniesienia wniosku i reprezentowania:
  - Polskiego Związku Kajakowego,
  - Polskiego Związku Warcabowego,
  - Polskiego Związku Taekwon-do,
  - Polskiego Związku Zapaśniczego,
  - Polskiego Związku Podnoszenia Ciężarów,
  - Polskiego Związku Sumo,
  - Polskiego Związku Biathlonu,

- Polskiego Związku Badmintonu
- Polskiego Związku Kickboxingu,

dla radcy prawnego Tomasza Dauermana prowadzącego Kancelarię Radcy Prawnego we Wrocławiu przy Al. Śląska 1, wpisaną do rejestru podmiotów wykonujących zawodową działalność lobbingową pod nr 00294).

RADCA PRAWNY  
  
mgr Tomasz Dauerman  
KR - 390

Do wiadomości:

1. Departament Wychowania i Kształcenia Integracyjnego Ministerstwa Edukacji Narodowej,  
al. J. Ch. Szucha 25, 00-918 Warszawa

Załącznik nr 1 – wniosek o podjęcie określonej inicjatywy legislacyjnej na podstawie §2. pkt 2. Zarządzenia nr 16 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 22 lipca 2016 r. w sprawie postępowania w Ministerstwie Sportu i Turystyki z podmiotami wykonującymi działalność lobbingową

**WNIOSEK**  
**O PODJĘCIE OKREŚLONEJ INICJATYWY LEGISLACYJNEJ NA PODSTAWIE**  
**§2. PKT 2. ZARZĄDZENIA NR 16 MINISTRA SPORTU I TURYSTYKI**  
**Z DNIA 22 LIPCA 2016 R. W SPRAWIE POSTĘPOWANIA W MINISTERSTWIE**  
**SPORTU I TURYSTYKI Z PODMIOTAMI WYKONUJĄCYMI**  
**DZIAŁALNOŚĆ LOBBINGOWĄ**

**Uwagi ogólne**

Od kwietnia 2017 r. obowiązują nowe przepisy regulujące wypoczynek dzieci i młodzieży. Są to:

- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. poz. 1629), dalej: **u.s.o.**
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży (Dz. U. poz. 452), dalej: **r.o.w.**

Powyższe regulacje wprowadziły zasadnicze zmiany w zakresie organizowania wypoczynku dzieci i młodzieży, które z kolei w sposób znaczący wpłynęły na organizowanie obozów szkoleniowo-sportowych oraz wyjazdów na zawody w polskich związkach sportowych, związkach sportowych, Wojewódzkich Interdyscyplinarnych Stowarzyszeniach Sportowych.

W odpowiedzi na pismo z dnia 12 września 2016 r. Nr DSW/073/6/2016/ZW/1/2016-64236 skierowane do Ministerstwa Edukacji Narodowej (dalej: **MEN**) przez Ministerstwo Sportu i Turystyki (dalej: **MSiT**) dotyczące interpretacji przepisów dotyczących wypoczynku dzieci i młodzieży w kontekście organizatorów obozów szkoleniowo-sportowych dla zawodników – członków kadr wojewódzkich i kadr narodowych w kategoriach wiekowych młodzika, juniora młodszego i juniora MEN wskazało, że przepisy r.o.w. oraz u.s.o. obowiązują wszystkich organizatorów wypoczynku dla dzieci i młodzieży, w tym kluby sportowe i związki sportowe organizujące obozy sportowe, w czasie przerw od zajęć szkolnych (ferie letnie, ferie zimowe, wiosenna i zimowa przerwa świąteczna).

Mając na uwadze problemy, jakie od samego początku obowiązywania w/w przepisów pojawiły się z ich stosowaniem przez polskie związki sportowe, związki sportowe oraz Wojewódzkie Interdyscyplinarne Stowarzyszenia Sportowe w związku z organizacją obozów szkoleniowo-sportowych, pismem z dnia 26 października 2016

roku - reprezentując Polski Związek Towarzystw Wioślarskich (dalej: PZTW) - wniosłem do Ministerstwa Edukacji Narodowej prośbę o weryfikację stanowiska w kwestii interpretacji przepisów i przyjęcie, że organizowanie m.in. przez PZTW obozów szkoleniowo-sportowych dla dzieci i młodzieży w okresie wolnym od zajęć szkolnych nie jest organizowaniem wypoczynku w rozumieniu art. 92a ust. 1 ust u.s.o.

W odpowiedzi, pismem dnia października 2016 r., sygn. DWKI-WWR.416.174.2016.EZS, MEN - mimo szerokiej argumentacji, co do tego, że przepisy u.s.o. oraz r.o.w. nie mają zastosowania do obozów szkoleniowo-sportowych organizowanych przez polskie związki sportowe oraz związki sportowe - kolejny raz wskazało, że „ww. przepisy obowiązują wszystkich organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży, w tym kluby i związki sportowe, organizujące obozy sportowe w czasie przerw od zajęć szkolnych (ferie letnie, ferie zimowe, wiosenna i zimowa przerwa świąteczna).

Na uwagę zasługuje jednak fakt, że MEN nie odniosło się do pytania, które ma zastosowanie do wszystkich polskich związków sportowych, związków sportowych, Wojewódzkich Interdyscyplinarnych Stowarzyszeń Sportowych (w tej konkretnej jednak sprawie dotyczyło jednego podmiotu, tj. PZTW): *„czy organizowanie przez PZTW wyjazdów na regaty (zawody sportowe) dla dzieci i młodzieży w okresie wolnym od zajęć szkolnych jest organizowaniem wypoczynku w rozumieniu art. 92a ust. 1 Ustawy?”*.

MEN poinformował natomiast, że ministerstwo to w listopadzie 2016 r. oraz kwietniu 2017 r. zwróciło się do MSiT z prośbą o stanowisko w przedmiotowej sprawie, tj. wyłączenia z przepisów o wypoczynku dzieci i młodzieży, obozów dla zawodników – członków kadr wojewódzkich i kadr narodowych w kategoriach wiekowych młodzika, juniora młodszego i juniora. Jednak do tego czasu brak jest jakichkolwiek działań w powyższym zakresie ze strony tak MEN, jak i MSiT.

Biorąc pod uwagę wskazane powyżej kwestie oraz to, że problemy interpretacyjne w praktyce mogą implikować negatywne konsekwencje na gruncie prawnym dla wszystkich polskich związków sportowych, około 600 okręgowych związków sportowych (dane GUS z 2014 r. *Kultura Fizyczna w Polsce w latach 2013 i 2014*) oraz Wojewódzkich Interdyscyplinarnych Stowarzyszeń Sportowych będących organizatorami obozów szkoleniowo-sportowych oraz wyjazdów zawodników na zawody sportowe **niniejszym pismem składam wniosek o podjęcie przez MSiT inicjatywy legislacyjnej w przedmiotowej sprawie.**

## Uzasadnienie konieczności wprowadzenia zmian legislacyjnych

W ocenie moich mocodawców przyjęte przez Ministerstwo stanowisko w zakresie organizowania obozów szkoleniowo-sportowych dla niepełnoletnich zawodników jest błędne, a mianowicie organizowanie takich obozów nie jest organizowaniem wypoczynku w rozumieniu u.s.o.

Zgodnie z definicją zawartą w art. 92a u.s.o. przez wypoczynek należy rozumieć *„wypoczynek organizowany dla dzieci i młodzieży w celach rekreacyjnych lub regeneracji sił fizycznych i psychicznych, połączony ze szkoleniem lub pogłębianiem wiedzy, rozwijaniem zainteresowań, uzdolnień lub kompetencji społecznych dzieci i młodzieży, trwający nieprzerwanie co najmniej 2 dni, w czasie ferii letnich i zimowych oraz wiosennej i zimowej przerwy świątecznej, w kraju lub za granicą, w szczególności w formie kolonii, półkolonii, zimowiska, obozu i biwaku”*.

Z powyższej definicji wynika, że dla przyjęcia iż mamy do czynienia z wypoczynkiem konieczna jest jego organizacja w przynajmniej jednym z dwóch ściśle określonych celów, tj.:

- 1) w celach rekreacyjnych lub;
- 2) regeneracji sił fizycznych i psychicznych.

Ponadto, literalne brzmienie w/w przepisu skutkuje tym, że szkolenie, pogłębianie wiedzy, rozwijanie zainteresowań, uzdolnień lub kompetencji społecznych są jedynie dodatkowymi elementami definicyjnymi wypoczynku, co nie zmienia faktu, że wypoczynek może być realizowany tylko w celach rekreacyjnych lub regeneracyjnych sił fizycznych i psychicznych. Powyższe stanowisko zostało potwierdzone przez MEN w wydanej w 2016 r. publikacji *„Poradnik bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży”* (dalej: **Poradnik**). W pkt. 1.1 Publikacji (str.4) wskazano na cechy charakterystyczne definicji wypoczynku dzieci i młodzieży:

*„Cechy charakterystyczne wypoczynku dzieci i młodzieży:*

- *czynność: organizowanie wypoczynku,*
- *cel: rekreacja lub regeneracja sił fizycznych i psychicznych,*
- *dodatkowy element, tj. szkolenie lub pogłębianie wiedzy, rozwijanie zainteresowań, uzdolnień lub kompetencji społecznych,*
- *czas: nie krócej niż dwa dni (bez względu na nocleg),*
- *sezon: ferie letnie i zimowe, wiosenna i zimowa przerwa świąteczna,*
- *miejsce: w kraju lub zagranicą”*.

Z przytoczonego powyżej fragmentu Publikacji wprost wynika, że wypoczynek może być realizowany wyłącznie w celach rekreacyjnych lub regeneracji sił fizycznych

i psychicznych natomiast szkolenie, pogłębianie wiedzy, rozwijanie zainteresowań, uzdolnień lub kompetencji społecznych są jedynie elementami dodatkowymi. Poza pozostałymi obligatoryjnymi elementami musi wszak każdorazowo spełnić się warunek organizacji w celu rekreacji lub regeneracji sił fizycznych i psychicznych.

Przez wypoczynek rozumie się wypoczynek organizowany „w szczególności w formie kolonii, półkolonii, zimowiska, obozu i biwaku”. Podkreślenia wymaga więc fakt, że przytoczony fragment wskazuje jedynie na przykładowy (otwarty) katalog form, jakie może przybrać organizowanie wypoczynku. Nie przesądza on jednak o każdorazowej konieczności wystąpienia wszystkich definicyjnie określonych elementów, aby w konkretnej sytuacji można było mówić o jego organizacji. Może zatem dojść do sytuacji, w której dla dzieci i młodzieży organizowany jest obóz, lecz z uwagi na fakt, że np.:

- trwa on krócej niż dwa dni;
- nie jest organizowany w okresie ferii letnich i zimowych oraz wiosennej i zimowej przerwie świątecznej;
- nie jest organizowany w celu regeneracji sił fizycznych i psychicznych lub celach rekreacyjnych;

Organizacja tego obozu nie jest w istocie organizacją wypoczynku zgodnie treścią art. 92a u.s.o.

## **I. Obozy szkoleniowo-sportowe**

Organizowane przez polskie związki sportowe, związki sportowe oraz Wojewódzkie Interdyscyplinarne Stowarzyszenia Sportowe pod różnymi nazwami obozy szkoleniowo-sportowe (zgrupowania, wyjazdy szkoleniowe/treningowe) mają przede wszystkim na celu:

- weryfikację posiadanych umiejętności sportowych i technicznych zawodników;
- doskonalenie i podnoszenie umiejętności sportowych i technicznych;
- przygotowanie do uczestniczenia w zbliżających się zawodach sportowych;
- intensyfikację nakładanego na zawodników reżimu treningowego;
- realizację planów szkoleniowych i założeń treningowych.

Powyższe założenia organizowania obozów szkoleniowo-sportowych nie wpisują się w realizację celów rekreacyjnych lub regeneracji sił fizycznych i psychicznych.

Zgodnie z definicją zawartą w słowniku języka polskiego PWN [<https://sjp.pwn.pl/>] przez rekreację rozumie się „*aktywny wypoczynek na świeżym powietrzu*” natomiast sam wypoczynek to „*pozbywanie się zmęczenia po pracy lub podczas przerwy w pracy*”. Z perspektywy uczestniczącego w zawodach zawodnika (bez względu na

kategorię wiekową) obóz szkoleniowo-sportowy nie służy pozbywaniu się zmęczenia po pracy lub podczas przerw w pracy, a wręcz przeciwnie, obóz jest organizowany m.in. w celu intensyfikacji treningów (tj. pracy jaką wykonuje zawodnik), co prowadzić ma do doskonalenia i podnoszenia umiejętności sportowych i technicznych. W trakcie trwania obozu szkoleniowo-sportowego zawodnikom z założenia narzucany jest wymagający reżim pracy i system treningowy, a od samych zawodników oczekuje się wysiłku większego, a na pewno realizowanego w większym wymiarze czasowym, niż ma to miejsce poza obozem. Powyższe okoliczności prowadzą wprost do konkluzji, że dopiero po odbyciu obozu szkoleniowo-sportowego zawodnicy mogą mówić o rekreacji/wypoczynku natomiast okres uczestniczenia w obozie jest czasem poświęconym na pracę – treningi. Z tych samych powodów nie można zgodzić się z twierdzeniem, że obóz szkoleniowo-sportowy organizowany jest w celu regeneracji sił psychicznych i fizycznych. Z uwagi na opisane powyżej okoliczności okres obozu to właśnie czas wzmożonej eksploatacji sił zarówno fizycznych jak i psychicznych zawodników. Warto zatem zauważyć, że tym właśnie różnią się obozy szkoleniowo-sportowe organizowane przez związki sportowe, polskie związki sportowe czy też Wojewódzkie Interdyscyplinarne Stowarzyszenia Sportowe od pozostałych obozów organizowanych np. przez komercyjne biura podróży, że te pierwsze nie służą rozrywce, relaksowi i wypoczynkowi, a od uczestników wymaga się tutaj ciężkiej pracy i podnoszenia umiejętności.

Reasumując, obóz szkoleniowo-sportowy z założenia nie służy celom rekreacyjnym czy też regeneracji sił fizycznych i psychicznych, a jeżeli zjawiska te w jakimś stopniu pojawiają się w trakcie obozu to mają one charakter marginalny i akcesoryjny, lecz z całą pewnością nie są głównym celem organizacji obozu.

## **II. Zawody sportowe**

Analogicznie do okoliczności opisanych w pkt I niniejszego uzasadnienia także w przypadku organizowania przez związki sportowe, polskie związki sportowe czy też Wojewódzkie Interdyscyplinarne Stowarzyszenia Sportowe wyjazdów na zawody sportowe zawodników kategorii młodzik, junior młodszy i junior nie można mówić o organizacji wypoczynku w rozumieniu przepisów u.s.o. i to nawet w sytuacji, jeżeli wyjazdy te trwają dłużej niż 2 dni i są organizowane w okresie wolnym od zajęć szkolnych. Powyższe jest ponownie konsekwencją braku występowania niezbędnego elementu definicyjnego wypoczynku w postaci jego organizacji „w celach rekreacyjnych lub regeneracji sił fizycznych i psychicznych”.

Zawody to nic innego jak „*impieza sportowa, podczas której zawodnicy rywalizują o zwycięstwo*” [<https://sjp.pwn.pl/>]. Organizacja wyjazdu na zawody sportowe ma zatem na celu logistyczne ułatwienie zawodnikom uczestniczenia w imprezie

sportowej, podczas której będą rywalizowali o zwycięstwo. Rywalizacja, w szczególności dotycząca zawodników, a nie laików incydentalnie czy też rekreacyjnie zajmujących się sportem, wiąże się ze wzmożonym wysiłkiem psychofizycznym, a ponadto jest punktem kulminacyjnym, w którym zawodnicy wykonują najefektywniejszą pracę (siłową, techniczną, taktyczną itp.) dążąc do osiągnięcia jak najlepszego wyniku sportowego.

Powyższe spostrzeżenie wprost prowadzi do konkluzji, że organizacja wyjazdu na zawody nie realizuje celów rekreacyjnych, które w braku definicji ustawowej należy rozumieć zgodnie z wykładnią języka polskiego jako aktywne pozbywanie się zmęczenia po pracy lub podczas przerwy w pracy na świeżym powietrzu.

Ponadto podkreślenia wymaga fakt, że dla sportowca uczestniczenie w zawodach jest *de facto* wykonywaną przez niego pracą, a nie przerwą czy też odpoczynkiem. Głównym celem organizacji wyjazdów zawodników na zawody jest logistyczne wsparcie zawodników obejmujące m.in. transport, zakwaterowanie i wyżywienie. Przedmiotowe wsparcie ma ułatwić zawodnikom uczestnictwo w rywalizacji sportowej, podczas której są eksploatowane ich siły fizyczne oraz psychiczne. Powyższe natomiast nie wpisuje się w realizację celów, o których mowa w art. 92a ust. 1 u.s.o.

### **III. Terminy zgłaszania zamiaru zorganizowania wypoczynku zgłaszania przez organizatora kuratorowi oświaty**

Kolejną, budzącą problemy praktyczne kwestią jest wynikający z §2 r.o.w. obowiązek zgłaszania zamiaru zorganizowania wypoczynku przez organizatora właściwemu kuratorowi oświaty na kilkanaście dni przed odbyciem się wypoczynku.

§2 r.o.w. stanowi, że:

„1.

*1) w przypadku wypoczynku organizowanego w okresie ferii letnich oraz wiosennej przerwy świątecznej – od dnia 1 marca w roku szkolnym, w którym organizowany jest wypoczynek, jednak nie później niż na 21 dni przed terminem rozpoczęcia wypoczynku, a w przypadku organizowania półkolonii lub wypoczynku za granicą – nie później niż na 14 dni przed terminem rozpoczęcia wypoczynku;*

*2) w przypadku wypoczynku organizowanego w okresie ferii zimowych oraz zimowej przerwy świątecznej – od dnia 1 października w roku szkolnym, w którym organizowany jest wypoczynek, jednak nie później niż na 21 dni przed terminem rozpoczęcia wypoczynku, a w przypadku organizowania półkolonii lub wypoczynku za granicą – nie później niż na 14 dni przed terminem rozpoczęcia wypoczynku.*

*2. W przypadkach uzasadnionych względami społecznymi organizator wypoczynku może zgłosić kuratorowi oświaty zamiar zorganizowania wypoczynku po upływie*



*terminu, o którym mowa w ust. 1, nie później jednak niż na 7 dni przed terminem rozpoczęcia wycieczki”.*

Wskazane przez ustawodawcę terminy 21, 14 dni zgłaszania zamiaru zorganizowania obozu szkoleniowo-sportowego, czy też wyjazdu na zawody powoduje w wielu przypadkach problemy z ich zastosowaniem przez organizatora. Ustawodawca nie uwzględnił bowiem możliwości zmiany miejsca odbywania się wycieczki w okresie krótszym niż 21,14 czy 7 dni uzasadnionej panującymi warunkami atmosferycznymi, które w momencie powzięcia decyzji o wyborze danego (pierwotnego) miejsca odbywania się obozu sportowo-szkoleniowego ze względów oczywistych nie są do przewidzenia przez jego organizatorów. Tego rodzaju regulacja uniemożliwia zatem zmianę miejsca odbywania się obozu szkoleniowo-sportowego przez jego organizatorów, a tym samym nie daje możliwości realizacji podstawowych celów szkoleniowych, treningowych, które zostają zaplanowane do wykonania na danym obozie szkoleniowo-sportowym.

Alternatywnego rozwiązania nie stanowi także zastosowanie §2 ust.2 r.o.w. Ustawodawca posługuje się tutaj niejasnym sformułowaniem „*uzasadnione względami społeczne*”. Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny, „*niejasne lub nieprecyzyjne sformułowanie przepisu prawnego rodzi niepewność jego adresatów co do treści praw i obowiązków, zwłaszcza gdy stwarza dla organów stosujących przepis nazbyt dużą swobodę (a nawet dowolność) interpretacji, która – w zakresie zagadnień uregulowanych w sposób niejasny lub nieprecyzyjny – może prowadzić do wcielania się tych organów w rolę prawodawcy*” (wyrok TK z 30 października 2001 r., K 33/00). Tak jest w tym przypadku, gdyż o tym, czy dana sytuacja może zostać uznana za sytuację uzasadnioną względami społecznymi decyduje ostatecznie jednak kuratorium oświaty, które rejestruje wycieczkę. Jeżeli uzna, że takie sytuacje nie zachodzą, to nie zostanie on zarejestrowany. Ustawodawca posługuje się w tym przypadku niejednoznacznym pojęciem „*względami społeczne*”. Tym samym upoważnia on kuratora oświaty do wiążącego ustalenia w drodze wykładni treści znaczeniowej tego pojęcia w konkretnym przypadku. Wątpliwości w tym przypadku budzi jednak prawidłowość ustalenia przez kuratora oświaty stanu faktycznego oraz prawidłowość interpretacji tego pojęcia na tle danego stanu faktycznego.

#### **IV. Wynagrodzenie dla kierowników wycieczki dzieci i młodzieży**

Autorzy Poradnika wskazują, że zatrudnienie odpowiedniej kadry wycieczki to jeden z najważniejszych warunków zapewnienia bezpiecznego wycieczki dzieci i młodzieży oraz gwarancja zrealizowania planowanego programu. Przepisy u.s.o (art. 92c ust.2) przewidują dwa podstawowe - konieczne rodzaje funkcji i szczegółowo określają warunki, jakie muszą spełnić:

- kierownik wycieczki;
- wychowawca wycieczki.

Zapewnienie przez organizatora wycieczki wskazanego przez ustawodawcę personelu oraz szeroki zakres obowiązków i odpowiedzialności jakie ciążyą na tych osobach powoduje wzrost kosztów związanych z wycieczką. W związku z tym, jeżeli obozy szkoleniowo-sportowe zostaną uznane za wycieczkę w rozumieniu u.s.o. to nieuchronną konsekwencją tego będzie wzrost kosztów organizacji tego rodzaju przedsięwzięć, kosztów szkolenia poprzez konieczność wypłaty dodatkowego wynagrodzenia dla wskazanej kadry.

Wspomniane w tym punkcie uzasadnienia regulacje prawne świadczą o braku konsekwencji ustawodawcy w procesie stanowienia prawa. Z jednej bowiem strony tworzone są przepisy, które nakładają na organizatorów dodatkowe obowiązki prawne, a z drugiej strony ustawodawca nie tworzy warunków, które umożliwiłyby realizację tego obowiązku. *„Katalog kosztów w zakresie realizacji ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej zadania związanego ze szkoleniem i współzawodnictwem kadry wojewódzkiej oraz związanego z organizacją zawodów finałowych Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w sportach zimowych, halowych i letnich”* stanowiący załącznik nr 3 do *Programu dofinansowania ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej zadania związanego ze szkoleniem i współzawodnictwem kadry wojewódzkiej oraz związanego z organizacją zawodów finałowych Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w sportach zimowych, halowych i letnich*, nie uwzględnia kosztów związanych z wynagrodzeniem kierownika wycieczki/kierownika obozu szkoleniowo-sportowego, czy też kosztów związanych z wynagrodzeniem wychowawcy.

To natomiast spowoduje, że związki sportowe, polskie związki sportowe czy też Wojewódzkie Interdyscyplinarne Stowarzyszenia Sportowe, których dotychczasowe budżety zaledwie pozwalały na organizację obozów szkoleniowo-sportowych staną przed koniecznością zapewnienia kolejnych środków finansowych. Odbędzie się to zaś kosztem uczestników obozów szkoleniowo-sportowych, w taki sposób, że organizatorzy aby pokryć koszty związane wynagrodzeniem dla kierownika i wychowawcy zmniejszą liczbę uczestników obozów.

Zgodnie z art. 68 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej *„Władze publiczne popierają rozwój kultury fizycznej zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży”*. Zatem na władze publiczne został nałożony konstytucyjny nakaz wspierania kultury fizycznej, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, gdyż jest on dobrem publicznym o dużym znaczeniu społecznym. Nakładanie dodatkowych obowiązków z równoczesnym brakiem zapewniania środków na ich realizację jest więc sprzeczne z zasadami konstytucyjnymi i ogólnymi zasadami strategii w zakresie wspierania przez organy

władzy publicznej różnorodnych form organizacyjnych i szkoleniowych, poprzez ich dofinansowanie, które w swym założeniu ma podnosić efektywność tych programów.

Wprowadzone regulacje w naszym przekonaniu nie stanowią formy wsparcia dla rozwoju sportu, szczególnie w kształtowaniu tak ważnego szkolenia i treningu jakim jest szkolenie i trening dzieci oraz młodzieży. Powyższy brak jednolitości w stanowieniu prawa stanowi kolejny argument przemawiający za tym, aby organizowanie obozów szkoleniowo-sportowych oraz wyjazdów na zawody członków kadr wojewódzkich i kadr narodowych w kategoriach wiekowych młodzika, juniora młodszego i juniora zostały wyłączone spod obowiązku stosowania rygorów u.s.o. gdyż wpłynie to negatywnie na jakość szkolenia i w dalszej perspektywie będzie stanowiło zahamowanie rozwoju sportu dzieci i młodzieży.

## V. Kryterium wieku

MSiT w piśmie, o którym mowa w pkt. I niniejszego uzasadnienia posługuje się następującą terminologią, co do określenia kategorii wiekowej uczestników obozów szkoleniowo-sportowych: młodzik, junior młodszy i junior. Należy jednak zauważyć, że poszczególne polskie związki sportowe mogą posługiwać się odmienną nomenklaturą na określenie różnych kategorii wiekowych zawodników. W tym miejscu zatem należy się także odnieść do pojęć stosowanych w tytule r.o.w., a mianowicie „dzieci” i „młodzieży”.

Przepisy polskiego prawa nie udzielają jednoznacznej odpowiedzi w kwestii określenia kryterium wieku „młodzieży” oraz „dzieci”. Jednym z niewielu aktów prawnych, które zawierają definicję legalną terminu „dziecko” jest ustawa o rzeczniku praw dziecka. Według art. 3 tej ustawy, *„dzieckiem jest każda istota ludzka od poczęcia do osiągnięcia pełnoletności”*. Potoczne znaczenie tego terminu jest jednak odmienne od tego przyjętego w ustawie. Generalnie przecież dziecko oznacza m.in. każdego człowieka, niezależnie od wieku, potomka w stosunku do rodziców [E. Czyż, *Szkoła praw człowieka. Prawa dziecka*, Warszawa 2002, s. 6] . Dlatego też takie zdefiniowanie terminu „dziecko” na gruncie ustawy o rzeczniku praw dziecka, należy uznać za jak najbardziej słuszne. Podobne rozwiązanie powinien więc przyjąć *de lege ferenda* ustawodawca na gruncie r.o.w., tak aby uniknąć jakichkolwiek wątpliwości z jego stosowaniem.

Żaden akt rangi ustawowej nie zawiera jednak definicji młodzieży. Powszechnie przyjmuje się, że jest to osoba w wieku 13 – 19 lat. Jednak przedstawiciele nauk psychologicznych oraz medycznych podkreślają, że określone osoby, mogą być zaliczane do tej grupy nawet w wieku 35 lat [W. Pawliczuk, *Definicje terminu „młodzież”. Przegląd koncepcji*, Postępy Nauk Medycznych 2006, nr 6, s. 311-315]. Obecnie pojęciem tym obejmuje się rozmaicie definiowane osoby lub grupę osób

w okresie przejściowym między dzieciństwem, a dorosłością [*ibidem*]. Należy więc przyjąć, że młodzież stanowi pewną grupę społeczną, której ze względu na stopień rozwoju (zarówno fizyczny lub jak psychologiczny) nie można nazwać ani dziećmi, ani dorosłymi osobami. „Młodzieży” oraz „dzieci” nie należy utożsamiać z takimi terminami, jak np. małoletni, nieletni lub młodociany. Pierwszy nich został zdefiniowany na gruncie przepisów kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 10 tego aktu pełnoletnim jest, kto ukończył lat osiemnaście. *A contrario* oznacza to, że w okresie pomiędzy urodzeniem a osiągnięciem pełnoletniości człowiek jest małoletnim w rozumieniu prawa cywilnego. Według polskiego prawa karnego podmiotem przestępstwa co do zasady może być tylko osoba fizyczna, która ukończyła w chwili popełnienia czynu 17 lat. Bazując na treści tego przepisu komentatorzy prawa karnego wskazali, że nieletni w rozumieniu prawa karnego to osoba, która w momencie popełnienia czynu zabronionego nie ukończyła 17 roku życia [L. Gardocki, *Prawo karne*, wyd. 16, Warszawa 2010, s. 61-63; Zob. A. Michalska – Warias, [w:] T. Bojarski, A. Michalska – Warias, J. Piórkowska – Flieger, M. Szwarczyk, *Prawo karne. Komentarz*, Warszawa 2006, s. 38 – 39]. Młodociany oznacza zaś w prawie karnym, zgodnie z art. 115 § 10 kodeksu karnego osobę, która w chwili popełnienia czynu zabronionego nie osiągnęła 21 roku życia i w chwili orzekania przed sądem pierwszej instancji nie osiągnęła 24 roku życia.

Natomiast w przypadku organizacji imprez sportowych polegających na współzawodnictwie dzieci i młodzieży, część przedstawicieli przede wszystkim organów wydających zezwolenie na przeprowadzenie imprez masowych dzieci i młodzieży wskazuje, że zakres terminu „dzieci” i „młodzież” powinien być ustalony zgodnie z Systemem Sportu Młodzieżowego (SSM), który jest zbiorem zasad i regulaminów organizacji szkolenia i współzawodnictwa sportowego młodzieży uzdolnionej. Został on opracowany na zlecenie ministra właściwego do spraw kultury fizycznej i sportu oraz jest koordynowany przez ten resort i dofinansowywany ze środków publicznych przeznaczanych corocznie na rozwój sportu dzieci i młodzieży. System ten jest realizowany na podstawie zarządzenia Ministra Sportu i Turystyki „Program szkolenia i współzawodnictwa młodzieży uzdolnionej sportowo”. W regulaminie określono że SSM obejmuje rozgrywki wojewódzkie, międzywojewódzkie i ogólnopolskie, w których górna granica wieku osób rywalizujących wynosi 23 lata, a dolna zazwyczaj 12 lat. Powyższe porównanie dowodzi, że po raz kolejny nie wypracowano jednolitego stanowiska w sprawie określenia kryteriów wiekowych dla pojęć: „dziecko” i „młodzież”. Co analogicznie można zastosować także i w przypadku pojęć użytych przez MSiT.

Zastosowana przez ustawodawcę terminologia w tytule rozporządzenia może także powodować istotne problemy z zakwalifikowaniem danego rodzaju obozu szkoleniowo-sportowego jako wypoczynku w rozumieniu przepisów u.s.o.

## Wnioski końcowe

Mając powyższe na uwadze, za zasadne uważam podjęcie przez MSiT inicjatywy legislacyjnej polegającej na wprowadzeniu poniżej zaproponowanego przeze mnie i moich mocodawców rozwiązania prawnego.

Działalność sportowa charakteryzuje się specyficznymi cechami, złożonym charakterem, co z kolei powoduje implikacje na gruncie prawnym. Sport ma swoisty charakter, który odróżnia go od innych dziedzin działalności gospodarczej. Deklaracja Nicejska wskazuje, że jedną z unikalnych cech sportu jest to, że łączy on w sobie aspekt społeczny, edukacyjny i kulturowy. Te cechy natomiast powinny być brane pod uwagę przy tworzenia prawa przez uprawnione do tego podmioty UE [J. L. Arnaut, *Independent European Sport Review*, United Kingdom, 2005, s.30]. Termin „specyfika sportu” został ustanowiony i wdrożony do prawa UE orzeczeniem ETS w sprawie *Walrave* w 1974 roku [Sprawa B.N.O. Walrave, L.J.N. Koch przeciwko Association Union cycliste internationale, Koninklijke Nederlandsche Wielren Unie i Federación Española Ciclismo z 12.12. 1974 r., OETS C-36/74]. W Deklaracji Nr 29 stanowiącej załącznik do Traktatu Amsterdamskiego z 1997 roku [Deklaracja Nr 29 w sprawie sportu, załącznik do Traktatu Amsterdamskiego z 1997 r., (Dz. U. UE C 340 z 10.11.1997 r.)] oraz w Deklaracji w sprawie szczególnego charakteru sportu i jego funkcji społecznej w Europie, która została przyjęta przez Radę Europejską w Nicei w 2000 r. został wyrażony pogląd, który przemawia za uznaniem specyfiki oraz odrębności sportu w różnych jego postaciach [A. Wach, *Alternatywne formy rozwiązywania sporów sportowych*, Warszawa 2005 s. 22]. "Specyfika" sportu nie jest próbą umieszczenia sportu ponad prawem. Jest to raczej próba uznania i poszanowania prawdziwych wartości sportu w granicach prawa [*European Team Sport Federation, Safeguarding The Heritage And Future Of Team Sport In Europe*, 2008, s. 3].

Prawodawca powinien zatem wziąć pod uwagę specyficzny charakter sportu, ustawowe cele polskich związków sportowych, ideę oraz cele organizowania obozów szkoleniowo-sportowych i uregulować odrębnym aktem prawnym – rozporządzeniem wydanym przez Ministra Sportu i Turystyki kwestie związane z organizacją obozów szkoleniowo-sportowych w taki sposób, że:

- 1) określi w rozporządzeniu definicję obozu szkoleniowo-sportowego organizowanego przez związki sportowe, polskie związki sportowe oraz Wojewódzkie Interdyscyplinarne Stowarzyszenia Sportowe oraz wyjazdy na zawody sportowe, które ostatecznie wskazywałyby na cechy obozów szkoleniowo-sportowych, w taki sposób, że jego organizacja nie podlegałaby przepisom u.s.o;
- 2) mając na uwadze bezpieczeństwo uczestników obozów szkoleniowo-sportowych oraz specyficzny charakter sportu, w tym organizację szkoleń dla

zawodników, wyjazdów na zawody, określi racjonalne warunki formalno-prawne, jakie powinien spełnić organizator takiego obozu szkoleniowo-sportowego czy wyjazdu na zawody, aby zapewnić jego uczestnikom określone standardy bezpieczeństwa, a równocześnie pozwoli na większe skoncentrowanie uwagi kadry szkoleniowej i podmiotu organizującego obóz szkoleniowo-sportowy na zagadnieniach typowych dla przygotowani młodych zawodników do udziału we współzawodnictwie sportowym niż na rozbudowanych i czasochłonnych czynnościach formalno-prawnych;

- 3) znowelizuje u.s.o. w taki sposób, że doda przepis odsyłający w zakresie organizowania obozów szkoleniowo-sportowych oraz wyjazdów na zawody sportowe do proponowanego rozporządzenia wyłączając tym samym obozy szkoleniowo-sportowe spod przepisów u.s.o oraz r.o.w;
- 4) określi kategorie wiekowe dla odpowiednio dzieci i młodzieży także w kontekście kategorii wiekowych dla młodzika, juniora młodszego i juniora.

Mając powyższe na uwadze, wnoszę jak na wstępie.

RADCA PRAWNY  
  
mgr Tomasz Bauer  
Wz - 390